

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อ เสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง "ความคิดเห็นของครูภาษาไทย เกี่ยวกับการใช้นิทานพื้นบ้านอีสาน ประกอบการเรียนการสอนอ่าน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 9" สรุปผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูภาษาไทย เกี่ยวกับการใช้นิทานพื้นบ้านอีสาน ประกอบการเรียนการสอนอ่าน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 9

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9 จำนวน 94 โรงเรียน สุ่มตัวอย่างประชากรโดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้ตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 282 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม 1 ชุด ใช้สำหรับครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 9 ลักษณะแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check-List)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็น เกี่ยวกับการใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่าน เป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อ เสนอแนะด้านการเรียนการสอนในการใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่าน เป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended)

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข นำไปทดลองใช้กับครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรที่แท้จริง จำนวน 20 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ แล้วนำไปใช้กับประชากรที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งข้อมูลทางไปรษณีย์ บางส่วน เก็บรวบรวมด้วยตนเอง แบบสอบถามที่ส่งไปได้รับคืน 254 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.07

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีทางสถิติ ดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ (Percentage)

แบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean)

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

แบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 และตอนที่ 2 เสนอในรูปตารางประกอบคำอธิบาย ส่วนตอนที่ 3 นำเสนอในรูปความเรียงตามลำดับความถี่

ศูนย์วิจัยที่ปรึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ครูภาษาไทยส่วนใหญ่ เป็น เพศหญิง อายุระหว่าง 31 - 35 ปี วุฒิศึกษา ระดับปริญญาตรี ระยะเวลาปฏิบัติการสอน 11 - 15 ปี จำนวนคาบที่สอน 16 คาบ ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายวิชาการนอกเหนือการสอน มีประสบการณ์การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านโดยศึกษาระหว่างเป็นนักศึกษา เคยได้รับประสบการณ์ด้านนิทานพื้นบ้าน เพราะผู้ใหญ่คนแก่เล่าให้ฟัง มีความสามารถที่ใช้เกี่ยวข้องกับนิทานพื้นบ้านอีสานคือพูดภาษาถิ่น

2. ความคิดเห็น เกี่ยวกับการใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่าน

2.1 ประเภทนิทาน

ครูภาษาไทยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่านน้อย โดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสาน เรื่อง พระธาตุก่องข้าวน้อยประกอบการเรียนการสอนอ่านน้อย และใช้นิทาน เรื่อง คำสอนลูกสะใภ้น้อยที่สุด

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ครูภาษาไทยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย ในการนำนิทานพื้นบ้านอีสานมาประกอบการเรียนการสอนอ่าน สนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องภาษาถิ่นที่ใช้ในนิทานพื้นบ้าน และให้นักเรียนจัดทำปฏิทิน หนังสือนิทานพื้นบ้านเป็นวิธีการที่ใช้น้อยที่สุด ส่วนกิจกรรมที่ครูภาษาไทยใช้มาก ในการนำนิทานพื้นบ้านอีสานมาประกอบการเรียนการสอนอ่าน คือ ครูเล่านิทานพื้นบ้านที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับบทเรียน

2.3 วิธีการสอน

ครูภาษาไทยใช้วิธีการสอนแบบต่าง ๆ ในการใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่านน้อย มีวิธีเดียวที่ครูใช้มากคือการบรรยาย

2.4 สื่อการเรียนการสอน

ครูภาษาไทยใช้สื่อการเรียนการสอนประเภทสิ่งพิมพ์ เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ในการใช้นิทานพื้นบ้านประกอบการเรียนการสอนอ่านน้อย คือ ใช้หนังสือนิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่านน้อย และใช้เทปโทรทัศน์น้อยที่สุด

2.5 วิทยากรและแหล่งวิทยาการ

ครูภาษาไทยมีความเห็นว่าได้ใช้วิทยากรและแหล่งวิทยาการน้อย ในการใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอน คือ ใช้ครูผู้สอนอ่านกับห้องสมุดเป็นวิทยากรและแหล่งวิทยาการน้อย

2.6 การวัดและประเมินผล

ครูภาษาไทยมีความเห็นว่าได้ใช้วิธีการวัดและประเมินผลน้อย ในการใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอน คือ ให้อ่านจับใจความจากเนื้อเรื่องในนิทานพื้นบ้าน

2.7 ประโยชน์ที่ได้รับ

ครูภาษาไทยแสดงความคิดเห็นว่า การใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่านมีประโยชน์มาก คือ เห็นว่านักเรียนรักและภูมิใจในวัฒนธรรมของถิ่นตน

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ปัญหา

1. หลักสูตรไม่เน้นเนื้อหาในนิทานพื้นบ้านอีสาน ไม่ได้บรรจุไว้ในหนังสือเรียน ทำให้การศึกษานิทานพื้นบ้านไม่เป็นที่น่าสนใจ

2. ในหนังสือเรียนทักษะสัมพันธ์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีเฉพาะเนื้อหาในนิทานพื้นบ้านของภาคอื่น ไม่มีหลักสูตรที่ใช้นิทานพื้นบ้านอีสานเป็นตำราเรียน

3. ครูผู้สอนไม่มีเวลาทำสื่อการสอน เพราะมีคาบการสอนมาก

4. ครูไม่ทราบแหล่งวิทยากรและแหล่งข้อมูล

5. ขาดสื่ออุปกรณ์การสอน

6. หนังสือนิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการอ่านมีจำนวนน้อย

7. การวัดและประเมินผลในตัวเด็คนั้นยาก วัดไม่ได้แน่ชัดเด็กที่เล่าหรือเขียนนิทานพื้นบ้านเก่ง อาจมีพื้นฐานทางครอบครัวในด้านนี้เล่าให้ฟัง เด็กบางคนอาจไม่ได้ยินได้ฟังนิทานพื้นบ้านอีสานมาเลย

8. ถ้าวัตถุประสงค์ประเมินผลโดยสอบข้อเขียนจะมีปัญหา เมื่อทำข้อสอบอัตนัย เด็กจะเขียนหนังสือไม่ค่อยถูก จะเขียนเป็นภาษาพูดของตน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรกำหนดหลักสูตร จุดประสงค์ และแนวทางปฏิบัติอย่างชัดเจนในเรื่องเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้าน
2. ควรบรรจุเนื้อหา นิทานพื้นบ้านอีสานลงในหนังสือเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะเท่าที่ปรากฏจะเป็นนิทานของภาคอื่น
3. ควรจัดให้ครูผู้สอนได้รับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านอีสาน จัดให้มีศูนย์ผลิตสื่อการสอนอำนวยความสะดวกให้ครูผู้สอนยืมไปใช้สอนได้
4. ครูผู้สอนนิทานพื้นบ้านอีสานควรเป็นคนในท้องถิ่นอีสานโดยตรง เพราะมีความรู้ที่จะสามารถอธิบายและสื่อความหมายให้นักเรียนและผู้สนใจศึกษาเข้าใจภาษาที่ใช้ได้
5. ควรจัดทำตำรา หนังสือนิทานพื้นบ้านอีสานประกอบรูปภาพพิมพ์เผยแพร่ให้มากยิ่งขึ้น แล้วแจกจ่ายไปตามโรงเรียนต่าง ๆ
6. ควรจัดอบรมครูผู้สอน เกี่ยวกับการผลิตสื่อนิทานพื้นบ้าน
7. ครูควรเอาใจใส่และสอนอย่างจริงจังในเรื่องการนำนิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่าน
8. น่าจะมีการนำนิทานพื้นบ้านมาให้เด็กเรียนอ่านมาก ๆ เพื่อฝึกทักษะการอ่านและการเขียน

ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่าน

ก. การเตรียมการสอน

1. ควรเตรียมวิทยากรพื้นบ้านมาให้ความรู้เรื่องนิทานพื้นบ้านอีสานแก่นักเรียน
2. ครูผู้สอนต้องเข้าใจและรู้วัฒนธรรมของภาคอีสานดีพอสมควร เพราะนิทานจะมีเรื่องวัฒนธรรม ธรรมเนียมประเพณีแทรก ครูควรศึกษานิทานพื้นบ้านอีสานและเก็บรวบรวมข้อมูลจากชาวบ้านและผลิตอุปกรณ์สื่อการสอนไว้ให้เรียบร้อย

ข. การดำเนินการสอน

1. ครูใช้วิธีแบ่งกลุ่มให้นักเรียนส่งตัวแทนออกไปเล่านิทานพื้นบ้านอีสานหน้าชั้นเรียน เมื่อเล่านิทานเสร็จแล้วครูสรุปเนื้อเรื่องให้นักเรียนฟัง ต่อจากนั้นให้นักเรียนอ่านเพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่านและด้านอื่น ๆ
2. ครูผู้สอนควรสอนตามจุดประสงค์ของเนื้อหาเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านอีสาน โดยครูติดตามวัดผลการสอน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ประเภทนิทาน

จากการศึกษาการใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่าน พบว่า ครูภาษาไทยมีความเห็นว่า ได้ใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่านน้อย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าอาจเป็นเพราะส่วนมากนิทานพื้นบ้านอีสานจะถูกถ่ายทอด โดยวิธีการเล่าแบบมุขปาฐะ เพราะเอกสารคำราที่เกี่ยวข้อมีผู้จัดพิมพ์และรวบรวมไว้น้อย แต่นักเรียนก็ยังให้ความสนใจและต้องการอ่านหนังสือนิทานพื้นบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดมมณ ปรีดีสินิท (2524: บทคัดย่อ) สมศรี ทองชั้น (2524: บทคัดย่อ) และ ปริมาดี ประยูรสุข (2525: บทคัดย่อ) ที่ว่า นักเรียนชอบอ่านหนังสือนิทานพื้นบ้าน ผู้วิจัยเห็นว่านิทานพื้นบ้านอีสานเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียนใกล้ตัวผู้ปกครองและครอบครัว ซึ่งบรรพบุรุษได้เล่าสืบทอดติดต่อกันมา จึงมีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นนั้น ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการที่เห็นความสำคัญของนิทานพื้นบ้านและได้จัดเข้าไว้ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533

2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ครูภาษาไทยมีความเห็นว่า ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย ในการนำนิทานพื้นบ้านอีสานมาประกอบการเรียนการสอนอ่าน ผู้วิจัยเห็นว่า อาจเป็นเพราะครูผู้สอนไม่ใช้คนในท้องถิ่นอีสาน ขาดทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมที่เป็นวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่ตนปฏิบัติหน้าที่สอน จึงไม่มีความชำนาญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้นิทานพื้นบ้านอีสานเข้าเกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนทรีย์ ดวงทิพย์ (2525: 114-118) ที่ว่า ครูอาจารย์มีความคิดเห็นว่าวรรณกรรมพื้นบ้านมีคุณค่า สามารถนำไปประยุกต์ใช้ประกอบการเรียนการสอนได้มาก แต่ครูยังขาดความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับวรรณกรรมพื้นบ้าน ผู้วิจัยเห็นว่านิทาน

พื้นบ้านเป็นเรื่องที่มีประโยชน์ มีความสำคัญต่อสภาพแวดล้อมใกล้ตัวนักเรียน ครูภาษาไทย ควรนำวิธีการต่าง ๆ มาใช้สอนอ่าน โดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานเป็นสื่อนำเข้าสูบทเรียนให้มาก ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ ลีวีรรณ สุวรรณภา (2523: 15) สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทรมพรรย์ (2523: 58-59) เกี่ยวกับกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนว่า กิจกรรมที่จะดึงความสนใจของนักเรียนเข้ามาร่วมอยู่ในจุดใดจุดหนึ่งเพื่อจะได้เริ่มเรียนต่อไป ซึ่ง กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนมีหลายวิธีได้แก่ การใช้นิทาน การขับเสภา การเชิดหุ่น การแสดงละคร แสดงให้เห็นว่าการใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่านเป็นวิธีการที่น่าสนใจอย่างยิ่งสำหรับครูภาษาไทยที่จะเข้าใจใจ ให้นักเรียนสนใจบทเรียนและมีความพร้อมในการเรียนต่อไป

3. วิธีสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ครูภาษาไทยใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ น้อย มีวิธีสอนแบบเดียวเท่านั้นที่ครูใช้มากคือ การบรรยายซึ่งเป็นการสอนแบบเดิม ผู้วิจัยเห็นว่าอาจเป็นเพราะ เนื้อหานิทานพื้นบ้านอีสานไม่มีในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ปีพุทธศักราช 2521 และเนื้อหาอื่น ๆ ที่นักเรียนต้องเรียนนั้นบรรจุไว้ในหนังสือเรียนมาก ครูผู้สอนไม่สามารถแทรกเนื้อหา นิทานพื้นบ้านอีสาน เข้าในคาบที่มีการเรียนการสอนได้ จึงใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย ทำให้วิธีการสอนต่าง ๆ ถูกนำมาใช้น้อย ผู้วิจัยเห็นว่าวิธีการสอนต่าง ๆ โดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสาน ประกอบให้ประโยชน์ต่อการสอนอ่านและเกิดพัฒนาการทางด้านการอ่านของนักเรียนยิ่งขึ้น ครูภาษาไทยควรนำวิธีการสอนแบบต่าง ๆ มาใช้ประกอบการสอนอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับ ธนรัชต์ ศิริสวัสดิ์ (2528: 172) ที่เสนอแนะว่า ครูภาษาไทยสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประเภทนิทานได้หลายรูปแบบ ได้แก่ การบรรยาย การอภิปราย การสอนแบบสาธิต และแบบศูนย์การเรียน แสดงให้เห็นได้ว่า ถ้ามีการบรรจุเนื้อหานิทานพื้นบ้านอีสานไว้ในหลักสูตรแล้ว จะเอื้ออำนวยประโยชน์ในด้านการเรียนการสอนอ่านสำหรับครูและนักเรียนในภาคอีสาน และยังสามารถให้ความรู้พิเศษแก่ครูและนักเรียนในภาคอื่น ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจสื่อความหมาย ต่อกันได้อย่างถูกต้อง มีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมพื้นบ้านอีสาน สร้างความสัมพันธ์แก่เยาวชน ทุกภาค อันจะเป็นผลประโยชน์ต่อเนื่องไปถึงความมั่นคง เป็นปึกแผ่นของชาติ

4. สื่อการเรียนการสอน

ผลการวิจัยพบว่า ครูภาษาไทยใช้สื่อการเรียนการสอนน้อย เพราะหนังสือ นิตานพื้นบ้านอีสานที่ใช้ประกอบการอ่านมีน้อย ทางโรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณ ในการจัดซื้อหนังสือ และแหล่งข้อมูลที่ใช้อ้างอิงมีน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ จรรย์ เกษมสายชนม์ (2531: 90) พวงเพ็ญ เปล่งปลั่ง (2529: 9) และ อีระนุช ทีปะपाल (2531: 68) ที่ว่า ครูภาษาไทยใช้สื่อการเรียนการสอนน้อย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าที่เป็นเช่นนี้ สาเหตุอาจเป็น เพราะทางโรงเรียนไม่มีอุปกรณ์การสอน เนื่องจากขาดงบประมาณในการจัดซื้อ จัดหา และ สภาพโรงเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้สื่อ แหล่งข้อมูลที่อ้างอิงมีน้อยและอยู่ห่างไกลจากที่สอน ครูภาษาไทยไม่มีเวลาเตรียมสื่อการสอน และประการสำคัญคือครูไม่สามารถทำสื่อการสอนเอง ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ กรกนก ชำนาญเพชร (2531: 129) ที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ พบมากที่สุดคือ ครูอาจารย์บางคนขาดความรู้และทักษะในการสร้างสื่อการสอน

5. วิทยากรและแหล่งวิทยากร

ในการใช้นิตานพื้นบ้านประกอบการเรียนการสอนอ่าน ครูภาษาไทยมีความเห็น ว่า ได้ใช้วิทยากรและแหล่งวิทยากรน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา สุวีร์รัตนากร (2528: 80) ที่พบว่าทั้งครูภาษาไทยและนักเรียนเห็นว่า ครูส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยการใชแหล่งวิทยากรน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ ยุพดี สุวังควัฒน์ (2530: 114) ที่พบว่า หัวหน้าหมวดวิชาและครูภาษาไทยมีความเห็นว่า ใช้แหล่งวิทยากรชุมชนประเภทต่าง ๆ ประกอบ การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยน้อย ผู้วิจัยเห็นว่าเหตุที่ครูภาษาไทยใช้วิทยากรและแหล่งวิทยากร น้อย เพราะวิทยากรและแหล่งวิทยากรทางด้านนิตานพื้นบ้านอีสานที่สามารถศึกษาค้นคว้าได้มีน้อย ไม่เพียงพอต่อความต้องการของครูผู้สอน จึงทำให้ครูผู้สอนขาดความสนใจที่จะค้นคว้าจากแหล่ง วิทยากรต่าง ๆ

6. การวัดและประเมินผล

ผลการวิจัยพบว่า ครูภาษาไทยมีความเห็นว่า ได้ใช้วิธีการวัดและประเมินผลใน การใช้นิตานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่านน้อย เพราะในหลักสูตรไม่ได้บรรจุเนื้อหา

นิทานพื้นบ้านอีสานไว้ ผู้วิจัยเห็นว่าการศึกษาภาษาไทยไม่ใช่วิธีวัดและประเมินผลอาจเนื่องมาจากเนื้อหาในแบบเรียนทักษะสัมพันธ์ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นไม่เอื้ออำนวยและไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นอีสาน ครูผู้สอนได้มีการนำนิทานพื้นบ้านอีสานมาใช้ประกอบการอ่านน้อย ทั้งนี้เพราะหนังสือนิทานพื้นบ้านอีสานมีจำนวนจำกัด มีผู้จัดพิมพ์เผยแพร่ไม่มากนัก ดังนั้นวิธีการวัดและประเมินผลจึงถูกใช้น้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภา อุดมโชค (2532 : 275) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางมีการปฏิบัติน้อย ดังนั้นการใช้วิธีการวัดและประเมินผลกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เพลงพื้นบ้านภาคกลางจึงมีการปฏิบัติน้อยด้วย

7. ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลการวิจัยพบว่า ครูภาษาไทยแสดงความคิดเห็นว่าการใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่านให้ประโยชน์มาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุทัย วรสุวรรณรักษ์ (2525 : 98) ที่พบว่า ครูและเจ้าหน้าที่ของศูนย์พัฒนาและส่งเสริมชาวเขาจังหวัดเชียงราย ซึ่งทำงานเกี่ยวข้องกับชาวไทยภูเขา เผ่าเย้า เห็นว่า การนำนิทานพื้นบ้านในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการสอนวิชาภาษาไทยนั้นมีประโยชน์มาก เพราะเป็นการนำเอาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนมาสอน จะทำให้บทเรียนมีความสัมพันธ์กับชีวิตและนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็วขึ้น ดังนั้นครูภาษาไทยจึงควรนำนิทานพื้นบ้านอีสานมาใช้ประกอบการเรียนการสอนอ่าน เพราะจะทำให้บทเรียนน่าสนใจ นักเรียนเกิดความสนุกสนานไม่เบื่อหน่ายแล้วยังเป็นการอนุรักษ์สืบทอดวัฒนธรรมอันสำคัญของชาติไว้ให้คงอยู่ต่อไปด้วย และยังสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ สุจริต เทียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2523 : 59) เกี่ยวกับการนำนิทานเข้ามาเกี่ยวข้องกับบทเรียนว่า การนำเข้าสู่บทเรียนด้วยนิทานเป็นสิ่งที่นักเรียนให้ความสนใจมาก เป็นนิทานประเภทที่เป็นคำสอนหรือนิทานสุภาษิตแล้วจะได้ผลมากเพราะนอกจากจะเป็นการสร้างความสนใจให้เกิดความสนุกสนานในด้านการเรียนแล้วยังเป็นโอกาสอันดี

ที่จะได้สอน เด็กอีกด้วย ในแบบเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีเรื่องนิทานสุภาพดี ครูจึงอาจใช้นิทานนำเข้าสู่บทเรียนได้ เป็นอย่างดี และถ้าหากจะให้นิทานมีชีวิตชีวา ก็ควรใช้ภาพประกอบการเล่านิทานด้วยก็ได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์และอภิปรายผลถึงความคิดเห็นของครูภาษาไทย เกี่ยวกับการใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่าน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 9 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับครูภาษาไทย

1.1 ครูภาษาไทยควรสนใจศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านอีสานในท้องถิ่น จากวิทยากร แหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อจะได้นำความรู้มาใช้ประกอบการเรียนการสอนอ่านให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งยังฝึกทักษะและพัฒนาการอ่านของนักเรียนให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปอีกด้วย

1.2 ครูภาษาไทยควรมีการเสริมสร้างความภาคภูมิใจและความหวงแหนวัฒนธรรมท้องถิ่นให้แก่นักเรียน โดยจัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านอีสาน โดยครูผู้สอน วิทยากรและผู้มีความรู้ทางนิทานพื้นบ้านอีสานมาบรรยายให้ความรู้

1.3 ครูภาษาไทยควรทำตนให้เป็นผู้มีความรู้แจ้งและรู้จริง สามารถถ่ายทอดสื่อความหมายจากภาษาถิ่นสู่ภาษาไทยกลางได้ ด้วยการพยายามหาวิธีการศึกษาค้นคว้าอย่างถูกต้องและปฏิบัติจริง

1.4 ครูภาษาไทยควรมีความกระตือรือร้นในการเตรียมการสอนเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านอีสาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับกรมวิชาการ

2.1 กรมวิชาการควรพิจารณาปรับปรุงในเรื่องเนื้อหาที่บรรจุไว้ในแบบเรียนชุดทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านที่สำคัญของทุกภาค โดยเลือกมาเฉพาะเรื่องที่เหมาะสม เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมของภาคกลาง ภาคอีสาน ภาคเหนือ และภาคใต้ โดยเสมอภาคและสอดคล้องกับแต่ละท้องถิ่น และเพื่อเป็นพื้นฐานในการเลือกเรียนวิชานิทานพื้นบ้านและวรรณกรรมท้องถิ่นที่เป็นวิชาเลือกต่อไป

2.2 จัดผลิตคู่มือครู เพื่อแจกตามโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ เกี่ยวกับเรื่อง
นิทานพื้นบ้านของทุกภาค

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการวิจัย เกี่ยวกับความคิดเห็นของครูภาษาไทย เกี่ยวกับการใช้นิทาน
พื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่าน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษาอื่นในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือต่อไป

3.2 ควรมีการวิจัย เกี่ยวกับผลของการนำนิทานพื้นบ้านอีสานมาใช้ประกอบ
การเรียนการสอนอ่าน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3.3 ควรมีการวิจัย เกี่ยวกับการ เปรียบ เทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนระหว่าง
การใช้วิธีสอนด้วยนิทานพื้นบ้านอีสานกับบท เพลงพื้นบ้านอีสาน ในระดับมัธยมศึกษา

3.4 ให้มีการวิจัยเชิง descriptive รวบรวมนิทานพื้นบ้านของอีสาน
เพื่อให้ครูมี selected list ไว้เลือกนิทานพื้นบ้านมาสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย